

Таки чином, існування особливостей, пов'язаних зі здійсненням орендних операцій, розрахунком орендної плати та іншими важливими аспектами накладають свій відбиток на сам процес провадження таких операцій. Опосередковано це впливає на їх ефективність, надходження коштів до бюджету, а тому вимагає науково-теоретичного дослідження з метою вирішення наявних практичних облікових проблем.

Література

1. Методика розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 р. №786 (зі змінами) <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/786-95-%D0%BF>

2. Хорунжак Н.М. Особливості трактування поняття оренди в бюджетних установах / Н.М.Хорунжак, Ю.О. Власенко / Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія : м-ли II Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (20 листопада 2017 року, м. Тернопіль). – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – С.37-39.

3. Сисюк С.В. Облік орендних операцій з комунальним майном / Т.В. Кирик, С.В. Сисюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2011. – № 1 (55). – С. 147-149.

УДК 338:658.152

Сколотій Л.О.,

к.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Загострення кризових явищ в Україні, зокрема на сільськогосподарських підприємствах, потребують активізації управління та його складових функцій – планування, обліку, аналізу, контролю й регулювання.

Управлінський облік охоплює всі стадії інформаційного потоку управлінського циклу. Управлінський, як і фінансовий облік, має охоплювати тільки облікові аспекти системи збору і обробки інформації, необхідної для процесу управління, а саме: облік повної собівартості, систему нормативних витрат, комплекс внутрішньої бухгалтерської звітності.

За роки своєї еволюції господарський облік сформувався як нерозривна єдність трьох видів обліку: бухгалтерського, оперативно-технічного та статистичного. За певних обставин така структура господарського обліку повною мірою відповідала завданням, що ставилися перед ним. Однак, за сьогоднішніх умов ринкових відносин в Україні та необхідності підвищення

ефективності управління як на макро-, так і мікрорівнях, така організаційна побудова господарського обліку перестала задовольняти зростаючі потреби в інформаційному забезпеченні процесу управління [1].

Управлінський облік є складовою частиною системи управління підприємством. Він покликаний забезпечити формування інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень при здійсненні: контролю ефективності поточної діяльності організації; планування стратегії і тактики здійснення комерційної діяльності, оптимізації використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства; вимірювання та оцінки ефективності господарювання.

У виробничій діяльності існують особливості співвідношень між фактами господарської діяльності та їх інформаційним відображенням. Так, планування задає ціль, облік витрат завжди слідує за фактом їх здійснення, аналіз і оцінка з метою підвищення ефективності регулювання мають проводитись одночасно з фактами виробничого споживання ресурсів, а подекуди і випереджати їх з метою усунення небажаних відхилень.

Аналіз і оцінка – це своєрідний «міст» від обліку витрат до регулювання та їх планування, тому вони розвиваються під впливом вимог планування й регулювання з урахуванням інформаційних особливостей обліку. На думку Л.В. Нападовської, облік як частина загальної інформаційної системи підприємства має максимально задовольняти потреби менеджерів, зменшуючи невизначеність у процесі управління [2; с.81].

На думку В.С. Леня, управлінська бухгалтерія – це значно ширше поняття, ніж бухгалтерський облік, оскільки, крім власне облікових функцій у звичному для нас розумінні вона займається також складанням кошторисів витрат і доходів, плануванням, контролем, аналізом, прогнозуванням, підготовкою проектів управлінських рішень [3, с.20].

В.І. Стражев пропонує поділ господарського обліку на: функціонально-економічний; натурально-економічний; соціально-економічний; економіко-екологічний [4, с.48]. Із наведеною класифікацією можна погодитись частково, однак незаперечно існує необхідність удосконалення структури господарського обліку та підвищення його ролі в управлінні виробництвом.

Управлінський облік витрат – найбільш упорядкована в методичному та організаційному розумінні система спостереження, реєстрації, взаємозв'язаного відображення та контролю фактичного стану наявності й використання ресурсів, результатів господарювання і в кінцевому підсумку ефективності виробництва. Головні відмінні риси управлінського обліку витрат – це документування й обґрунтованість, суцільне та безперервне відображення господарських фактів, використання спеціальних технічних прийомів.

Найбільш ефективною формою організації обліку та контролю витрат слід вважати таку, яка вдало поєднує централізацію обліку й контролю з їх децентралізацією, в якій відокремлювались би від центральної бухгалтерії функції ведення первинного і аналітичного обліку, здійснення попереднього контролю й обробки облікових даних, а також проведення оперативного аналізу діяльності окремих служб і структурних виробничих підрозділів підприємства за відхиленнями від норм та кошторисів.

Отже існує необхідність у вдосконаленні управління в умовах ринкової економіки з її невизначеністю, нестабільністю цін, збуту, можливістю банкрутства, необхідністю розвитку підприємства. Управління в цих умовах може бути ефективним лише за поєднання всіх управлінських функцій, їх націленості на рішення поставлених завдань на стадії вивчення ринку, складання перспективних, поточних і оперативних планів, організації їх виконання, у процесі обліку, контролю та аналізу досягнутих результатів.

Література

1. Домбровська Н.Л. Організаційні аспекти управлінського обліку та контролю витрат на підприємствах з переробки сільськогосподарської продукції / Н.Р. Домбровська // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2013. – № 3(41). – С. 303-309.

2. Нападовська Л.В. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин / Л.В.Нападовська / Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8-9. – С. 78-93.

3. Лень В.С. Управлінський облік : [Навч. посіб.] / В.С.Лень. – К. : Знання-Прес, 2003. – 287 с.

4. Стражев В. Види господарського обліку і аналізу, їх класифікація. / В. Стражев // Бухгалтерський облік і аудит. – 2000. – № 7. – С.48.

УДК 657

Слесар Т.М.,

к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування,

Мятенко А. В.,

магістрант економічного факультету,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Розрахунки з оплати праці завжди були одним із найважливіших об'єктів бухгалтерського обліку, що пояснюється соціальною значущістю заробітної плати, складністю законодавчого механізму регулювання оплати праці в